

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložila studentka: Olga Džulajová

Název práce: Historický vývoj dětství od raného novověku, s důrazem na roli médií v postmoderně

Vedoucí práce: Lenka Jakoubková Budilová

1. CÍL PRÁCE *(uvedte, do jaké míry byl naplněn):*

Olga Džulajová si jako téma své bakalářské práce zvolila vývoj konceptu dětství od novověku až do současnosti. Specificky se pak zabývá rolí médií v životě současného dítěte. Ve vlastním výzkumu pak sledovala, jak se v průběhu deseti let změnil způsob, jakým děti využívají média a jakou roli média zaujímají v jejich každodenním životě. Cíl práce považují za splněný a práci celkově za vydařenou.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Autorka se v první části práce věnuje proměňujícímu se konceptu dětství v evropských dějinách a poukazuje na dobovou a kulturní podmíněnost samotné idey „dětství“ a jejího vymezení. Věnuje se také problematice sexuality, výchovy, a roli rodiny v socializaci od raného novověku až po 20. století. Nakonec přibližuje proměny konceptu dětství, postavení dítěte a jeho roli ve společnosti související s rostoucím vlivem médií v současné společnosti. Teoretická část práce je zpracována velmi kvalitně a autorka při ní využila relevantních zdrojů, konceptů a pojmů

V praktické části své bakalářské práce se O. Džulajová věnuje vztahu dvou generací dětí ke knihám, časopisům, televizi a internetu. Prostřednictvím dotazníků srovnává přístup generace současných dětí (11-14 let) a mladých dospělých (20-23 let). Autorka čtenáře podrobně seznamuje s procesem výběru vzorku, konstruování hypotéz i samotné analýzy získaných dat. Nakonec analyzuje výsledky dotazníkového šetření vzhledem k na počátku vytvořeným hypotézám. Obsah druhé části práce je výsledkem autorčina poměrně kreativního přístupu k tématu a dobře odvedené výzkumné práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Styl práce je jasný a srozumitelný, text je přehledný a dobře členěný, autorka odkazuje konzistentně a správně. Práce je doplněna o řadu příloh (grafy a tabulky), které jsou víceméně grafickým zpracováním jejího vlastního výzkumu a představují hezký vizuální doplněk textu. Po formální stránce tedy práci není co vytknout.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Olga Džulajová napsala čtivou práci na zajímavé téma, které doplnila výzkumem s velmi aktuálním obsahem. Prokázala nejen to, že umí dobře pracovat s odbornou literaturou, ale také zformulovat výzkumnou otázku, realizovat výzkum a jeho výsledky přesvědčivě interpretovat. Výsledky výzkumu krom toho naznačují poměrně zajímavé tendence ve vývoji současné české společnosti. To všechno je dostatečným důvodem k tomu, aby byla její práce považována za velmi vydařenou.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Otázky ani připomínky nemám.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

Datum: 19. 5. 2012

Podpis: Lenka Jakoubková Budilová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Olga Džulajová

Název práce: HISTORICKÝ VÝVOJ DĚTSTVÍ OD RANNÉHO NOVOVĚKU, S DŮRAZEM NA ROLI MÉDIÍ V POSTMODERNĚ

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):

PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Studentka se v práci rozhodla pojednat historický vývoj koncepce dítěte a koncepci vývoje a výchovy. Na tomto teoretickém základě pak postavila vlastní dotazníkové šetření na proměny v oblasti přijímání informací z médií a ověřovala vlastní hypotézy, v nichž si kladla otázku, zda TV a Internet vede ke ztrátě zájmu o literaturu a jaké to má důsledky pro vývoj a výchovu dítěte. Cíle práce se podařilo dosáhnout v míře uspokojivé.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce se v první části zabývá historickým „objevem“ dítěte, jakožto moderního konceptu. Pozitivně hodnotím použití primárního zdroje Philipa Arièse a jeho popisů výchovných a disciplinačních praktik 16. a 17. století. Vhodně zafazuje též Rousseauovy úvahy o výchově a historické vymoženosti se pojmu panictví a jinošství a dále sleduje institucionalizaci výchovných zařízení a taktéž méně formálních, často samoobživných, způsobů dospívání, které časem nabývaly podoby služby mladých hochů v armádě, pobytu ve školách, internátech a akademických institucích. Z posledně zmíněného prostředí vzešel diskurs o dospívání. Nakonec se dostává ke „století dítěte“, resp. k 20. století. Za důležitý rys považuje brzké odloučení za účelem výchovy na přelomu 19. a 20. století a postupný rozmach školního vzdělávání v průmyslové společnosti, v němž se postupně prosadil model důstojné přípravy na dospělost. Spolu s Arièsem a Ivo Možným pak poukazuje na pokles vlivu rodiny během socializace. V současnosti, kterou studentka nekriticky označuje za postmoderní, považuje za rozhodující vliv v procesu dospívání působení elektronických médií. Proto se v tomto kontextu věnuje kritikám médií a výchovy z produkce Niela Postmana a Gillesa Lipovetského, Ulricha Becka a dalších autorů. Autorka se domnívá, že v současnosti sílí tlak na regulaci médií a jejího vlivu na vývoj dětí.

Po úvodním vymezení předmětu autorka přistupuje k vlastnímu průzkumu, v němž se zabývá „vztahem dvou generací dětí ke knihám, časopisům, televizi a Internetu“. Za tímto účelem provedla kvantitativní dotazníkové šetření ve dvou věkových vrstvách. Na nich pak ověřovala platnost vlastních 12 hypotéz, z nichž se polovina potvrdila, 4 byly vyvráceny a dvě se ukázaly jako částečně pravdivé (s. 36). Na základě průzkumu pak je možné konstatovat, že děti ve větší míře mají ve svém pokoji televizi a primárním médiem je pro ně počítač. Hypotézu, že věk dětí pro vstup do sociálních sítí se radikálně snížil považuji za anachronismus, protože užívání sociálních sítí bylo před deseti lety spíše výjimečné a tzv. social networking sites (SNS) byly teprve v zárodku. Oproti tomu za zajímavé

výsledky považují pokles předčítání dětem rodiči, pokles zájmu o odbornou literaturu a přesun od sledování televize k užívání počítačů. Jak sama autorka konstatuje závěrem praktické části, za příčinu procesu lze považovat rozvoj informačních technologií. Zkoumaná vrstva mladších dětí tak vyrůstá přirozeně v prostředí elektronických médií. Proto se domnívám, že práce by mohla zahrnout v teoretické části také koncept *digital natives*, který se týká právě zkoumané vrstvy a jehož prostřednictvím jsou v zahraničí prováděny výzkumy (např. Bennett, Palfrey a další.). V závěru práce se autorka vrací k tématu historických proměn dětství a k současnému vývoji dětství v kontextu informačních technologií zaznamenává, že nedochází k významnější ztrátě vlivu rodičů na výchovu dětí. Toto tvrzení doložily dotazníky. Osobně se však domnívám, že informační technologie mají vliv na funkční gramotnost a schopnost vyhodnocovat status a věrohodnost informací. To však nebylo předmětem přítomného výzkumu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Předkládaná práce je po jazykové stránce přijatelná, ačkoli se místy objevují neobratné formulace a vyskytují se zde místy překlepy (např. v nadpise na s. 9, či jí uniká automatické velké písmeno za číslicí století, s. 22, s. 23). Blok citace pak uvádí chybně uvozovkami (s. 17). Seznam literatury je konzistentní a dodržuje zvolenou normu. Používání citací a parafrází je korektní. Přílohy obsahují velké množství tabulek a grafů reprezentujících výsledky výzkumu a patří k přednostem této práce. Resumé vcelku uspokojivě charakterizuje obsah práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Téma práce mne zaujalo. Studentka na základě relevantní literatury zdařile vykresluje historické formování a proměny dětství. Námitku však vznáším proti neproblematicky pojatému pojmu postmoderny. Diagnostika této doby jako postmoderní totiž dnes již není samozřejmá. Postmoderna je považována za uzavřenou periodu v dějinách myšlení mezi 70. – 90. lety. Většina dnešních teoretiků tedy považuje pojem postmoderny, z důvodů nenaplnění očekávání a přetrvávání moderních prvků, za nevhodný a hovoří spíše o pozdní modernitě.

Dotazníkové šetření bylo technicky zvládnuto, avšak výsledná zjištění jsou, v důsledku formulace hypotéz, jen dílčího významu. Práce však ve svém celku představuje zajímavou sondu do vývoje dětství a socializace v prostředí informačních technologií. Proto tuto práci mohu doporučit k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

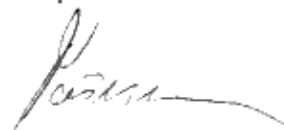
Domníváte se, po vašem vlastním výzkumu, že kompetence k četbě a studiu odborné literatury pod tlakem průmyslu zábavy zůstávají nezměněny nebo spíše ztrácejí na kvalitě?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

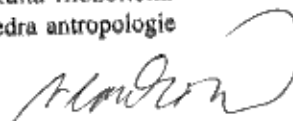
Předkládanou bakalářskou práci navrhuji komisi hodnotit známkou velmi dobrou.

Datum: 22. 5. 2012

Podpis: Michal Tošner

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

Průběh obhajoby bakalářské práce:

Název práce: Historický vývoj dětství od ranného novověku, s důrazem na roli médií v postmoderně

Vedoucí práce: Mgr. Lenka Šaboušková (Šudilová), Ph.D.

Oponent: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

Průběh obhajoby:

Komise představila posudky na předkládanou diplomovou/bakalářskou práci.

Studentka reagovala na otázky vyplývající z posudků.

Práce byla obhájena.

Členové zkušební komise:

Prof. RNDr. Ivo Budil, Ph.D., DSc.

PhDr. František Bahenský

PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Mgr. Michal Tošner, Ph.D.

PhDr. Marta Ulrychová, Ph.D.

Klasifikace: *Výborně*

Datum obhajoby: 30. května 2012

.....
podpis zkoušejícího